

**Europaudvalget, Erhvervsudvalget og
Udvalget for videnskab og teknologi
EU-Konsulenten**

Til: Udvalgenes medlemmer og stedfortrædere
Dato: 8. juli 2009

Hvidbog om modernisering af ikt-standardiseringen i EU

Europa-Kommissionen fremlagde den 3. juli 2009 *Hvidbog om modernisering af ikt-standardiseringen i EU*. Hvidbogen rummer en række forslag til at forbedre arbejdet med standarder inden for informations- og kommunikationsteknologi (også kaldet ikt) i EU. Forslagene omfatter en **oplistning af egenskaber, der kan kvalificere standarder og standardiseringsprocesser** til at kunne indgå i fremtidig EU lovgivning og offentlige indkøb. I dag har man ikke mulighed for at henvise til de førende standarder inden for blandt andet internetbrug, da disse udvikles af globale fora og konsortier, der ikke er godkendt som europæiske standarder. Hertil lister hvidbogen blandt andet forslag til **bedre inddragelse af de berørte parter** og struktureret synergi med den nyeste forskning og udvikling.

Hvidbogen rummer **primært ikke-lovgivningsmæssige forslag** og vil derudover kunne gennemføres ved ændring af Rådets beslutning 87/95/EF om standardisering inden for informationsteknologi og telekommunikation.

Kommissionen fremhæver, at **de vigtigste formål** med en modernisering af den nuværende standardiseringspolitik er, at:

- Imødekomme ikt-sektorens dynamik og varierende krav
- Sikre en mere integreret tilgang og anvendelse af standardisering
- Fremme konkurrenceevne og loyal konkurrence ved at fremme gennemførelsen af standarder
- Styrke det Europæiske og globale samarbejde om udviklingen af ikt-standarder

Baggrund om standarder og standardiseringspolitik

*"En standard er hvad man bliver enig om."*¹

Dansk Standards officielle definition lyder:

*"Dokument til fælles og gentagen anvendelse, der giver regler, retningslinjer eller karakteristiske træk ved aktiviteter eller ved resultaterne af disse. Dokumentet er fastlagt ved konsensus og vedtaget af et anerkendt organ. Hensigten er at opnå optimal orden i en given sammenhæng."*²

Som udgangspunkt er det frivilligt at anvende standarder, men det kan gøres obligatorisk gennem lovgivning.

Selve arbejdet med standarder er præget af høj teknisk specialviden. Men standarder har stor betydning for væksten inden for ikt-sektoren, der samlet tegner sig for en årlig omsætning på ca. € 670 milliarder og ca. 5 pct. af beskæftigelsen. Standarder skaber værdi ved at muliggøre indbyrdes anvendelighed, et minimumsniveau for kvalitet, mindre variation og nemmere adgang til information. Den økonomiske gevinst af standarder er alment kendt. Blandt andet har det tyske Institut for Standardisering³ fundet, at **standarder bidrager med ca. 1 % af Tysklands BNP.**

Udover de økonomiske gevinster, er standarder desuden afgørende for at sikre **udviklingen og den indbyrdes anvendelighed af offentlige IT-systemer** inden for blandt andet e-sundhed, sags- og dokumenthåndtering, tilgængelighed og sikkerhed.

Hvidbogens indhold

Hvidbogen skitserer først behovet for en modernisering af ikt-standardiseringen i EU. Dernæst fremlægges en række konkrete forslag inden for de vigtigste aspekter af denne modernisering. I det følgende er de væsentligste tiltag beskrevet.

¹ Videnskabsministeriet forstudie: *Obligatorisk anvendelse af åbne standarder*, december 2005. Bilag 3, B 103, 2005 1. samling:

<http://www.folketinget.dk/samling/20051/Beslutningsforslag/B103/Bilag/3/282012.pdf>

² [http://www.ds.dk/da-](http://www.ds.dk/da-DK/Omraader/MaskinerOgMekanik/Maskinportalen/Om_standardisering/DS/Sider/default.asp)

[DK/Omraader/MaskinerOgMekanik/Maskinportalen/Om_standardisering/DS/Sider/default.asp](http://www.ds.dk/da-DK/Omraader/MaskinerOgMekanik/Maskinportalen/Om_standardisering/DS/Sider/default.asp)

³ Deutsches Institut für Normung e. V. (2005): *Gesamtwirtschaftlicher Nutzen der Normung*:

http://www.din.de/sixcms_upload/media/2896/gesamtwirtschaftlicher_nutzen_der_normung.pdf
f (undersøger alle standarder, herunder også ikt-standarder)

Krav til egenskaber for standardiseringsprocessen og standarderne

For at gøre det lettere at anvende standarder i europæisk lovgivning, foreslår Kommissionen **en række krav til egenskaber** i standarder og den proces de er udviklet i. Kravene **er i overensstemmelse med WTO's anbefalinger** og vil udgøre grundlaget for at vurdere om en standard kan anvendes i lovgivning og offentlige indkøb i EU.

Standardiseringsprocessen skal være karakteriseret af følgende egenskaber:

- **Åbenhed** i en ikke-kommerciel organisation tilgængelig for alle berørte parter
- **Konsensus** blandt de berørte parter
- **Balance** mellem de berørte parters deltagelse
- **Gennemsigtighed** i beslutningsprocessen og god kommunikation

Selve standarderne skal have følgende egenskaber:

- **Vedligeholdelse** skal være sikret gennem en længere periode
- Standarderne skal **stilles offentligt til rådighed**
- **Intellectuelle ejendomsrettigheder** skal gives i licens på rimelige vilkår
- Standarderne skal være **relevante og opfylde lovkrav**
- **Neutralitet og stabilitet** skal sikres ved at undgå markedsforvridning og benytte nyeste viden og teknologi
- **Kvaliteten** skal sikre muligheden for at der kan udvikles flere konkurrerende anvendelser af standarden

Anvendelse af ikt-standarder i offentlige indkøb

Brugen af de bedste og nyeste standarder er yderst vigtig i offentlige indkøb af IKT for både at **sikre effektiv konkurrence** mellem leverandører og **indbyrdes anvendelighed** med eksisterende, fremtidige og andre organisationers systemer og grænseflader. Kommissionen ønsker dermed en ajourføring af Rådets beslutning 87/95/EF, så de nyeste standarder kan medtages i offentlige indkøb. Hertil foreslår Kommissionen, at det **kan gøres til et krav at benytte standardiserede grænseflader i offentlige indkøb.**

Fremme af synergi med ikt-forskning og -innovation

Standarder kan medvirke til at omdanne forskningsresultater til praktiske applikationer. Dette kræver en tættere forbindelse mellem standardiseringsprocessen og forskningen, hvor standardiseringen indarbejdes tidligt i forskningsfasen og hvor standardiseringsorganerne sikrer sig input fra forskningen.

Håndtering af intellektuelle ophavsrettigheder

Kommissionen foreslår, at organer, der udvikler ikt-standarder, gennemfører gennemsigtige og afbalancerede politikker for intellektuelle ophavsrettigheder.

Inddragelse af andre standardiseringsfora og -konsortier

Med ikt-sektorens hastige udvikling er behovet for hurtig opdatering af standarder stort. I dag sker **flere og flere standardiseringer i uformelle fora og konsortier** (eksempelvis IETF, W3C og OASIS⁴), hvor de berørte parter samler deres bedste tekniske ekspertise for at kunne træffe hurtigere beslutninger end det er muligt i de europæiske standardiseringsorganer (ESO). Standarderne anvendes og anerkendes bredt af de berørte parter, men kan i dag ikke benyttes af offentlige myndigheder i politik eller udbud.

Kommissionen foreslår derfor, at det skal være **muligt at anvende standarder fra fora og konsortier** i EU-lovgivning og -politikker, **hvis de opfylder kravene til egenskaberne ovenfor.**

Forbedring af inddragelsen af berørte parter

Kommissionen ønsker at styrke inddragelsen af alle berørte parter i ikt-standardiseringsprocessen. I dag eksisterer der et rådgivende udvalg (SOGITS⁵) bestående af repræsentanter fra medlemsstaterne. Kommissionen ønsker en bredere **sammensætning af en ny permanent platform, hvor alle berørte parter deltager** i ekspertrådgivningen af Kommissionen. Platformen tiltænkes blandt andet at kortlægge standardiseringsbehov og relevante fora og konsortier, undersøge anvendelsen af egenskabslisterne ovenfor, drøfte mandater til ESO samt rådgive om den generelle ikt-standardiseringspolitik.

Den videre proces

Kommissionen har udsendt hvidbogen til høring med **frist for kommentarer den 15. september 2009**. Forslagene i hvidbogen kan gennemføres ved

⁴ IETF: The Internet Engineering Task Force

W3C: World Wide Web Consortium

OASIS: Organization for the Advancement of Structured Information Standards

⁵ SOGITS: Senior Officials' Group for Information Technology Standardization

ikke-lovgivningsmæssige tiltag og ændring af Rådets beslutning 87/95/EF om standardisering inden for informationsteknologi og telekommunikation. Parallelt med arbejdet med hvidbogen og moderniseringen af ikt-standardiseringen, er der iværksat en **generel gennemgang af det nuværende europæiske standardiseringssystem**. Et uafhængigt ekspertpanel er nedsat og forventes at præsentere sine anbefalinger inden udgangen af 2009. Hvidbogens forslag vil indgå i panelets arbejde. Kommissionen forventer at fremsætte eventuelle politik- og lovgivningsforslag i 2010.

Med venlig hilsen

Anders Nymark (3638)